

TÍÐINDI

35.112 kr í
eftirløn um
mánaðin

Eftirlønirnar hjá lögmonnum og landsstýrisfólkum eru ørandi høggar. Tey kunnu forvinna sær fulla eftirløn eftir bert átta árum, meðan ein vanligur tænaðmaður má arbeiða í 37 ár, fyri at hava rætt til fulla eftirløn. Lønin hjá lögmanni verður nýtt sum útrokningargrundarlag, og so hvørt sum løgmanlønin hækkar, má landskassin rinda støðugt meiri í eftirlønnum til tey, ið hava rátt fyri borgum síðani 1998

Eydna Skaale

Fyrsta lógin, sum ásetti eftirlønir til lögmann og landsstýrismenn, er frá 14. mai 1948. Hetta árið kom heimastýrið í gildi, og tað hevði við sær, at lögmaður bleiv ovasti politiski- og fyrisingarligi leiðarin í Føroyum. Tá vóru eisini lønir til politikarar ásett, og síðani eru javnan gjørdar broytingar í lønar- og pensjónsviðurskiftunum hjá landsstýris- og lögmonnum.

Í dag er eftirlønin skipað eftir lögtingslóg frá 1993, men við broytingum frá 2006.

Hóast broytingarnar vóru gjørdar í 2006, høvdu tær afturvirkandi meg, og tað merkir, at allir lögmenn og øll landsstýrisfólk, sum hava sitið síðani 15. mai 1998, koma undir hesa skipanina. Tað er Jóannes Eidesgaard, lögmaður úr Javnaðarflokkinum, sum skrivaði undir núverandi skipan.

Hvussu verður tað roknað?

* Øll landssýrisfólk, sum hava sitið eitt ár tilsamans, hava rætt til eftirløn. Tað merkir, at sita tey fyra mánaðir eitt skeið og átta mánaðir eitt annað skeið, eiga tey rætt eftirløn. Doyr lögmaður ella landsstýrisfólk, sum hevur sitið minst eitt ár, eigur eftirsitandi hjúnarfelagin rætt til 74% av eftirlønini.

* Fyrsta til fjórða árið, tey sita sum landsstýrisfólk, veksur eftirlønargjaldið við 9% av lønini hvørt ár. Fimta til áttanda árið, tey sita sum landsstýrisfólk, veksur eftirlønargjaldið við 6% av lønini hvørt ár.

* Sita landsstýrisfólk og lögmenn átta ár tilsamans, hava tey rætt til 60% av lønini í eftirløn. Lögmenn og landsstýrisfólk fáa sostatt fulla eftirløn eftir bert átta árum, og tað verður útgoldið, tá tey eru fylt 67 ár. Til samanberingar kann nevast, at ein vanligur starvsmaður skal arbeiða 37 ár fyri at fáa fulla eftirløn.

* Reglan sigur, at eftirløn verður latin, tá lögmenn og landsstýrifólk eru fylt 67 ár. Tað eru tó nøkur undantøk til hesa regluna.

1: Fyrsta undantakið er soljóðandi: Um aldurin á landsstýrismanninum, framt tvær ferðir starvsaldurin á tingi og í landsstýrinum geva 95 tilsamans, ber til at fáa fulla pensjón frá 60 ára aldri.

Sum dømi um hetta kunnu vit nevna Jóannes Eidesgaard. Hann varð valdur á ting í 1990 og sat á lögtingi og í landsstýri til 2011. Tað eru 21 ár. Falda vit tað við 2, gevur tað 42. Jóannes Eidesgaard er

føddur í 1951 og var sostatt 60 ár, tá hann gavst í politikki. 60 ár + 42 ár í starvsaldri er 102, sum er yvir 95.

Tískil hevði Jóannes Eidesgaard rætt til fulla pensjón, tá hann fylti 60 og vann sær sostatt 7 ár eyka við fullari pensjón.

Annfinn Kallsberg er eitt annað dømi. Hann varð valdur í 1980 og gavst í 2011. Tað gevur 31. Falda vit 31 við 2 gevur tað 62. Annfinn Kallsberg var 64 ár, tá hann gavst í politikki. 62 + 64 gevur 126, sum er meiri enn 95, og sostatt hevur hann eisini havt rætt til fulla pensjón frá fyrsta degi, í staðin fyri at biða til hann fylti 67.

2: Næsta undantakið er soljóðandi: Lögmaður kann veita fráfarnum lögmanni ella landsstýrismanni, sum er fyltur 60, eftirløn, um heilsulig, figgjarlig ella sosial viðurskipti tala fyri tí.

Í breiðastu merking kann tað hava við sær, at um ein fráfarn landsstýrismaður er figgjarliga sperdur, eftir at hann er fyltur 60, kann lögmaður játta honum eyka eftirløn úr landskassanum, inntil hann fyllir 67 og sostatt eigur at fáa eftirløn útgoldna.

* Hóast landsstýrisfólk skulu hava sitið í eitt ár tilsamans fyri at fáa rætt eftirløn, er eingin slík tíðaráseting galdandi fyri lögmenn.

eydnaskaale@hotmail.com

Skjótt og lætt
at forvinna
fulla eftirløn

Eitt loft er sett á, hvussu nógv almenna eftirløn til ber at fáa, tí eingin kann fáa meiri enn fulla lögmanseftirløn, sum er 60% av lögmanlønini.

Lögmaður fær løn í 40. lønarflokki, sum gevur 58.527 kr um mánaðin - iroknað lønarhækkingina 1. oktober.

60% av tí er 35.112 kr. Hetta er sostatt hægsta almenna eftirlønargjald. Hevur tú havt fleiri størv, ið geva rætt til almenna eftirløn, verður eftirlønin mótroknað, soleiðis, at tú ongantíð fært meiri enn 35.112 kr um mánaðin.

Taka vit aftur Jóannes Eidesgaard sum dømi, hevur hann bæði verið tænaðmannasettur lærari, lögtingsmaður, landsstýrismaður, lögmaður og fólkatingsmaður.

Her verður fyrst hugt at, hvussu nógv hann fær frá fólkatínginum. Síðani verður hugt at, hvussu nógv eftirløn hann eigur fyri tíðina, sum lögmaður. Hevur hann framvegis ikki nátt

markinum á 35.112 kr, verður hugt at, hvussu nógv hann hevur rætt til í landsstýrismannaftirløn. Er hann framvegis ikki farin upp um markið, verður hugt at, hvussu nógv hann hevur rætt til í tingamannaftirløn. Seinast kemur starvsmannaftirlønin upp í leikin. Hann hevur sostatt sera góðan møguleika at fáa fult eftirlønargjald.

Annfinn Kallsberg hevur eisini sitið sum fólkatingsmaður, lögtingsmaður, landsstýrismaður og lögmaður, og hann hevur tí somuleiðis góðar møguleikar at fáa hægstu eftirlønina.

Sostatt er lætt at savna sær fulla pensjón, tí tú kanst leggja ymsu pensjónirnar saman, soleiðis, at tú fært hægsta gjaldið: 35.112 kr um mánaðin.

Vert er at leggja afturat, at privatar eftirlønir IKKI verða mótroknaðar. Hevur tú eina góða, privata eftirløn, kemur hon sostatt afturat almennu eftirlønini.

eydnaskaale@hotmail.com

Runda vit tøluni, eru tað fyra nú-
verandi politikarar, sum eiga rætt
til fulla landsstýrismannaftirløn.

- Jørgen Niclasen: 10 ár sum landsstýrismaður tilsamans
- Jacob Vestergaard 8 ár sum landsstýrismaðurin tilsamans
- Bjarni Djurholm: 8 ár sum landsstýrismaður tilsamans
- Karstin Hansen við 8 árum sum landsstýrismaður til dags dato

Harumframt hava teir allir verið tingmenn, og tann eftirlønin verður sostatt lögð afturat fullu landsstýrismannaftirlønini, soleiðis, at teir fáa enn meiri - upp til hægstu eftirløn, sum er 35.112 kr um mánaðin.

Næst teimum eru m.a.

- Høgni Hoydal við 6 árum sum landsstýrismaður
- Bjørn Kalsø, 6 ár sum landsstýrismaður higartil
- Kaj Leo Holm Johannesen, hevur sitið sum lögmaður í 5 ár higartil
- Johan Dahl, við tilsamans 5 árum sum landsstýrismaður higartil

Hesir hava tó allir sitið í tinginum eisini - og Høgni eisini á Fólkatíngi-, og tað fer helst at tryggja teimum hægstu eftirløn, tá lögtings- og landstýrismannalønirnar verða lagdar saman.

Harumframt eru eisini fleiri onnur, sum hava sitið styttri tíð í landsstýrinum, umframt at hava sitið nógv ár í tinginum, og sum tískil hava møguleika at fáa høgstu pensjónina tilsamans.

